

2. Забезпечення прав та соціального захисту працівників-мігрантів.

3. Здійснення постійного аналізу масштабів нелегальної трудової міграції за межі України та проведення всіх можливих, в рамках законодавства, заходів для попередження цього явища і запобігання торгівлі людьми.

Цілеспрямовано створювати робочі місця в таких галузях, як сільське господарство, легка, текстильна і хімічна промисловість, тобто там, де сьогодні використовується праця мігрантів в Європі. Слід радикально переглянути механізм оплати праці усередині країни.

Важливо не забувати, що чим стабільнішим буде національне бізнес – середовище і динамічнішим ринок, тим сильніші будуть мотиви іммігрантів повернутися на батьківщину.

Список використаних джерел:

1. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 05 листопада 2015 року // Відом. Верховної Ради України. – 2016. – № 49-50. – Ст. 463.

2. Нелегальна міграція та політика держави щодо її протидії : Фондова лекція з дисципліни «Міграційне право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/ad/lectures/protudiya-nel_migr.docx.

3. Мойсей В.І. Зовнішні економічні ефекти міжнародної міграції робочої сили : дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.02 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / В.І. Мойсей. – Львів, 2015. – 235 с.

Калюжна Ірина

студентка

Стадник Вікторія

к.е.н., старший викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

ПРОБЛЕМИ НАРОДОНАСЕЛЕННЯ ТА ДЕМОГРАФІЯ

Демографія – наука про народонаселення. Охоплює процеси та явища, що характеризують кількісні й якісні зміни в людському середовищі.

Демографія як наука вивчає кількість, склад, розміщення та рух (міграцію) населення, охоплює широке коло питань (стан і динаміка

населення, соціально-економічні закономірності його змін, відтворення на основі біологічних, економічних, соціальних, географічних чинників і умов) [6].

Проблемі народонаселення, причини та наслідки погіршення демографічної ситуації присвячені дослідження багатьох провідних науковців, серед яких Н. Заярна, О. Богуцький, В. Гавришин, С. Грушко та інші.

Під народонаселенням розуміють сукупність людей, що живуть на Землі або в межах її частин (континентів, країн, областей), головний матеріальний компонент людського суспільства.

Безупинно відновляючись у процесі відтворення, народонаселення характеризується кількістю, віковим, статевим, національним і релігійним складом.

На сучасному етапі розвитку суспільства значною мірою зростає актуальність та значення проблем розвитку населення. Це пов'язано з тим, що сучасні демографічні процеси відзначаються великою різноманітністю та нерідко суперечливими наслідками. Демографічні процеси тісно пов'язані з економічними, соціальними, екологічними та іншими процесами. Крім того, накопичується диспропорція в зростанні кількості населення і життєвих ресурсів, що проявляється у найбільш відсталих країнах третього світу.

До проблем народонаселення слід віднести:

- неконтрольовану урбанізацію в країнах, що розвиваються;
- кризу великих міст у деяких розвинених країнах;
- стихійну внутрішню й зовнішню міграцію, яка ускладнює політичні відносини між державами. Найважливіші проблеми народонаселення, які загрожують негативними наслідками є:

- стрімке зростання населення або демографічний вибух, у країнах що розвиваються;

- скорочення населення або демографічна криза, в економічно розвинених країнах.

Важливість даної проблеми полягає в тому, що такий розвиток негативно позначається на міжнародних відносинах. Подолання економічної відсталості регіонів, що розвиваються, необхідне для нормальних відносин між державами і для прогресу людства в цілому [4].

Основні причини демографічного вибуху можна звести до наступних чинників:

- різко скоротилась дитяча смертність (особливо у віці до одного року) у країнах третього світу, які дають максимальні показники народжуваності;

- зросла середня тривалість життя населення;
- смертність перейшла із пререпродуктивної, пострепродуктивної групи і перестала виступати як обмежуючий фактор народжуваності;
- зріс демографічний потенціал за рахунок збільшення відсотку молодих людей у країнах третього світу.

Причинами демографічної кризи є:

- високий рівень захворюваності (особливо дітей);
- поповнюються контингенти хронічних хворих та інвалідів і, зокрема, підвищується інвалідність;
- зберігається складна епідемічна ситуація щодо туберкульозу та ВІЛ/СНІДу;

- переважно несприятлива динаміка передчасної смертності, і якрезультат, відбувається скорочення тривалості життя населення [7].

У країнах ЄС за останні 10 років очікувана тривалість життя жінок зросла в середньому на 2 роки, чоловіків – на 3 роки. Загалом по країнах ЄС-27 цей показник становить для жінок 82 роки (по ЄС-15 – 83,3 року), для чоловіків – 75,8 років (по ЄС-15 – 77,4 року). Прогноз Євростату EUROPOP 2008 передбачає зростання очікуваної тривалості життя при народженні у жінок до 89 років, у чоловіків – до 84,5 року у 2060 р. в середньому по ЄС [1].

Деякі західні демографи (Д. Медоус, Д.-Дж. Боуг, Я. Тінберген та ін.) зводять проблеми народонаселення до демографічного вибуху і єдиним засобом їх вирішення вважають досягнення нульового приросту населення до 2025-2050 рр. завдяки скороченню народжуваності в країнах, що розвиваються.

Прихильники цієї концепції твердять, що технологічними засобами контролю над народжуваністю можна регулювати демографічну ситуацію. Країни що розвиваються, на їхню думку, здатні проводити ефективну демографічну політику, залишаючись порівняно відсталими в економічному, соціальному й культурному відношеннях.

Із критикою концепції нульового приросту виступило чимало вчених (А. Сові, К. Кларк, П. Куусі, Дж. Саймон та ін.), які

відзначають, що стабілізація чисельності світового населення, як одна з умов вирішення проблем народонаселення, являє собою природньо-історичний процес: нульовий ріст населення є не причиною, а наслідком його поступового переходу до стаціонарного стану. При цьому країни, що розвиваються, можуть здійснити перехід від демографічного вибуху до простого відтворення населення або його помірною зростання тільки в процесі одночасного економічного, соціального та культурного розвитку [5].

З метою вирішення демографічної проблеми ООН прийняла “Всесвітній план дій в галузі народонаселення”, за яким урядам країн пропонується проводити активну демографічну політику. Але однієї демографічної політики недостатньо. Багато хто вважає, що досягти бажаного результату можна, здійснивши революцію в культурі і звичаях людства.

Необхідно сконцентрувати зусилля керуючих органів держави на вирішенні поточних і стратегічних завдань – економічному забезпеченні відтворення населення, належному соціальному захисті сімей з дітьми та осіб похилого віку, поліпшенні екологічної ситуації, зниженні виробничого та побутового (передусім, пов'язаного з транспортом) травматизму, популяризації здорового способу життя (зниженні масштабів тютюнопаління, особливо серед молоді, формуванні культури вживання алкогольних напоїв), забезпеченні доступності якісної медичної допомоги та освіти, що, зрештою, стане вагомим підґрунтям для переходу до сучасного режиму відтворення населення і підвищення тривалості повноцінного активного його життя.

Список використаних джерел

1. Демографічні дослідження: Міжвід. зб. наук. праць. Вип. 24 / За ред. В. Стешенко; Ін-т економіки НАН України. - К., 2012. - 344 с.
2. Демографічні показники країн світу, 2011р. // Географія ПС.-2010.
3. Доценко Ю.М., Мішогло Г.О. Економічна і соціальна географія світу. Київ, 2013.
3. Максаковский В.П. Демографічна криза у сучасному світі. // Географія ПС.-2011.
4. Масляк П. О., Олійник Я. Б. Географія - навчальний посібник - Київ: “Знання”, 2012 р.